

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 21364/2022
12.07.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Зорана Хаџића, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Душан Л. Вјештица, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Слободан Војновић, адвокат из ..., ради стицања без основа, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5261/21 од 24.11.2021. године, у седници одржаној 12.07.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 5261/21 од 24.11.2021. године, тако што се **ОДБИЈА** жалба туженог као неоснована и потврђује пресуда Трећег основног суда у Београду П 3950/18 од 17.06.2019. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужилци накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 209.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П 3950/18 од 17.06.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезан тужени да тужилци исплати 803.284,80 динара са законском затезном каматом на тај износ од 07.10.2003. године као дана стицања без основа па до дана плаћања. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужилци накнади парничне трошкове у износу од 197.666,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5261/21 од 24.11.2021. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Трећег основног суда у Београду П 3950/18 од 17.06.2019. године тако што је одбијен тужбени захтев тужиле да се обавезе тужени да јој исплати 803.284,80 динара са законском затезном каматом на тај износ почев од 07.10.2003. године као дана стицања без основа па до дана плаћања, као неоснован. Ставом другим изреке, обавезана је тужилца да туженом накнади парничне трошкове у износу од 189.000,70 динара у року од 15 дана од достављања отправка пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужила је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20) и утврдио да је ревизија тужиле основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке биле су у браку до 11.09.2002. године када је брак разведен. Живели су у У току трајања брака, добијен је стан у стамбеној згради у насељу ... улаз .. у ..., Република Српска, изграђена на катастарској парцели .. КО Површина стана који је добијен на коришћење у току трајања брака 1986. године је корисне површине 68,59м². Дана 06.02.2003. године тужила је оверила изјаву под бројем I/1 Ов 1144/03 код Првог општинског суда у Београду којом је дала сагласност туженом да изврши откуп стана на име оба бивша брачна друга (тужиле и туженог). Дана 14.04.2003. године, тужени оверава уговор о откупу стана под Ов I – 2055/2003 код Основног суда у Требињу при чему стан откупљује на своје име. Дана 07.10.2003. године тужени продаје стан ВВ и ГГ из ... за купопродајну цену од 48.000 конвертибилних марака. Тужила је покренула поступак пред Основним судом у Требињу и пресудом 095-0-5-08-000-182 од 07.08.2009. године, која је постала правноснажна доношењем пресуде Окружног суда у Требињу 150 П 000274110 Гж од 13.10.2010. године утврђено је према туженом ББ као продавцу да је тужила власник $\frac{1}{2}$ дела спорног стана и обавезан овде тужени да тужиле изда исправу подобну за упис права власништва или ће у супротном првостепена пресуда заменити ту исправу као и да се тужени ББ може ослободити ове обавезе уколико у року од 30 дана од дана доношења првостепене пресуде исплати тужиле 40.000 КМ са трошковима поступка. Тужила је као извршни поверилац покренула поступак принудне наплате новчаног потраживања – трошкова поступка у висини од 1.658,30 КМ, који је вођен пред судовима у Требињу, као и ради наплате 40.000 КМ на име алтернативног овлашћења туженог ББ, с обзиром да исти није добровољно исплатио назначену цифру. Предлог за наплату трошкова поступка је усвојен, док је предлог за извршење ради наплате 40.000 КМ одбијен, с обзиром да је фокултас алтернатива била на страни туженог ББ. У служби за катастар непокретности купци ВВ и ГГ уписане су као сувласници на по $\frac{1}{2}$ на предметном стану.

При овако утврђеном чињеничном стању, првостепени суд је усвојио тужбени захтев налазећи да се оваквим понашањем тужени неосновано обогатио те да сходно члану 210. Закона о облигационим односима треба да исплати тужиле $\frac{1}{2}$ купопродајне цене стана која је њихова заједничка својина. Међу странкама је неспорно да је $\frac{1}{2}$ вредности стана у динарској противвредности од 803.284,80 динара. Сходно томе, првостепени суд је тужбени захтев усвојио. Тужени није могао да врати тј. преда $\frac{1}{2}$ стана али је дужан да накнади вредност постигнуте користи продајом и $\frac{1}{2}$ спорног стана који је припадао тужиле.

Другостепени суд није прихватио овакву правну аргументацију првостепеног суда налазећи да у овом случају се не може применити одредба члана 210. Закона о

облигационим односима. Другостепени суд налази да обавеза враћања односно накнада вредности настаје кад се нешто прими с обзиром на основ који се није остварио или је касније отпао. Како је правноснажном пресудом Основног суда у Требињу утврђено право својине тужили на $\frac{1}{2}$ спорног стана а према туженом сада је целокупни стан у власништву ВВ и ГГ, то нема имовине тужиле која је без правног основа прешла у имовину туженог с обзиром да је тужилца власник $\frac{1}{2}$ стана стан је након извршене купопродаје 2003. године у власништву непарничара. С обзиром да нема прелаза имовине, ту нема стеченог без основа због чега по оцени Апелационог суда нису испуњени ни услови из члана 210. Закона о облигационим односима за обавезивање туженог да исплати тужили $\frac{1}{2}$ остварене купопродајне цене. Тужилца има јавну исправу, правноснажну пресуду којом је утврђено њено право својине и према лицима која су уписана у јавне књиге о правима непокретности као власници (купци из уговора о купопродаји) због чега она може остварити своје својинско право и повратити своју имовину. Тек у случају да тужилца не упише то своје право у јавне књиге она може од туженог потраживати накнаду штете. Због тога је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиле као неоснован.

По оцени Врховног суда, оваква правна аргументација другостепеног суда није прихватљива. Ово из разлога што је евидентно да је тужилца и пред Основним судом у Требињу покретала поступак за деобу спорне непокретности а који поступак је био уперен против сада нових власника-купаца, али је у том делу њен захтев одбијен. С друге стране, евидентно је да тужилца поседује правноснажну пресуду којом је утврђено да је власник $\frac{1}{2}$ стана. Чињеница да је та пресуда донета након што је тужени продао стан ВВ и ГГ (07.10.2003. године) не утиче на права тужиле да оствари противвредност имовине која јој је фактички припадала али је од стране туженог незаконито отуђена трећим лицима. Акт – пресуда о утврђивању права својине је формални акт којим се потврђује нечије право што указује на околност да је тужилца имала право својине на $\frac{1}{2}$ стана и у моменту када је тужени спорни стан отуђио купцима. Тужилца не може спровести поступак деобе спорног стана, јер су нови купци укњижени као власници исти на по $\frac{1}{2}$ (као савесни купци), тужени се отуђењем стана (1/2) неосновано обогатио па је стога правилно закључио првостепени суд да у овом случају се има применити одредба члана 210. ЗОО. У ситуацији када није могуће повратити део имовине који је на било који начин прешао у имовину другог лица, несавесан стицалац дужан је да накнади вредност постигнуте користи отуђењем те имовине – $\frac{1}{2}$ стана. Чињеница доношења пресуде којом је утврђено да је тужилца власник $\frac{1}{2}$ стана након што је тужилац отуђио предметни стан не утиче на њено право да тражи да јој се вредност отуђене ствари надокнади и не утиче на обавезу да тужени тужили накнади вредност постигнуте користи коју је неосновано стекао.

Стога се по оцени Врховног суда у ревизији основано указује да је на утврђено чињенично стање другостепени суд погрешно применио материјално право.

Имајући у виду све напред изнето, на основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Одлука о трошковима ревизијског поступка донета је на основу члана 165. став 2. ЗПП при чему су тужили признати следећи трошкови: на име стручног састава ревизије 22.500,00 динара, на име судске таксе на ревизију 74.600,00 динара и судске

таксе на одлуку по ревизији 111.900,00 динара што укупно чини износ од 209.000,00 динара, па је одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић